

גליון 'פלאי התורה' ג', פרשת ויצא

ת'הא ש'נת ז'עלטנע פ'לאות

גליון מיוחד עבור הקונטרס השבועי הנפלא 'אכסוף' היוצא לאור בעיר אלעד

פלאי התורה - הלכות חנוכה

חידה שבועית ג'

[מתוך המצגת החדשה 'פלאי התורה - הלכות חנוכה']

מנהג חסידים ואנשי מעשה לשבת ליד נרות חנוכה כ'חצי שעה' לאחר ההדלקה, להביט בנרות, ולהודות ולהלל להקדוש ברוך הוא על כל הניסים והנפלאות שעשה לאבותינו בימים ההם ובזמן הזה. איך יתכן שיש חיוב "מעיקר הדין" לשבת או לעמוד ליד נרות החנוכה, וכלל לא מספיק להמתין 'חצי שעה' - אלא צריך להישאר שם "חמש שעות"?

מקורות לתשובה: בבא קמא דף ס"ב ע"ב, רמב"ם הלכות נזקי ממון פי"ד הי"ג, שולחן ערוך חושן משפט סימן תי"ח סעיף י"ב.

***תשובות לחידה השבועית בכתב ברור וקריא, ניתן לשלוח לפקס - 15388556981**

או למייל מערכת 'אכסוף'

A039300191@gmail.com

***בקשה חשובה לתועלת הקוראים** - היות והרבה תשובות מגיעים למערכת לאחר עריכת ההגרלה השבועית בין כל המשיבים, לכן כדאי מאד שתשתדלו לשלוח את התשובות עד יום ג' בשעה 10:00 בלילה.

***בין כל המשיבים תשובה נכונה לחידה השבועית, יוגרלו 2 זכיות בספר הנפלא 'פניני חפץ ה' מתורתו של האור החיים הק'. מתנת 'מכון מורשת אור החיים הקדוש' [בעלי חנויות ועסקים, הרוצים לזכות את הרבים בהפצת מתיקות התורה, יפנו למערכת 'אכסוף']**

***

הזוכה בהגרלה לפרשת תולדות - במצגת 'פלאי התורה' א' (הכולל חידות נדירות בהלכות ציצית, תפילין, ברכות, תפילה, קריאת התורה, לשון הרע, פדיון הבן, ערלה, הלוואה, ועוד, בשילוב חידות מיוחדות מגדולי ישראל לדורותיהם, וסיפורים מעצימים ומרוממים) - **הרב דוד מאיר גלבשטיין - קהילת סלאנים.**

תשובה לחידה מפרשת תולדות

איך ייתכן, כמה אופנים, שיש לאדם את כל ל"ו הנרות הנדרשים להדלקת נרות חנוכה למהדרין מן המהדרין, ואף על פי כן - אנו מורים לו שלא להדר ולהיות 'מוסיף והולך' במניין הנרות, אלא עליו להדליק בכל לילה מימי החנוכה רק 'נר אחד' בלבד? תשובה:

אופן א' - כשחסרים לו נרות שבת:

אם אין לו נרות לשבת. פשוט וברור שעליו לקחת את הנרות שרצה להשתמש בהם להידור במצוות הדלקת נרות חנוכה, ולהשתמש בהם למצוות הדלקת נרות שבת. שהרי אפילו במצב שיש לו רק 'נר אחד' בלבד (לחנוכה או לשבת), נפסק בשולחן ערוך (סימן תרע"ח) שישתמש בו לנר שבת ולא לנר חנוכה (משום שלום בית), אף שעל ידי כך לא יקיים כלל את מצוות הדלקת נרות חנוכה, וכל שכן במקרה זה - כשיש לו נר אחד שבו יוכל לקיים את מצוות הדלקת נרות חנוכה 'מעיקר הדין' - שבוודאי אין לו להשתמש בשאר הנרות עבור הידור בהדלקת נרות חנוכה, אלא עליו להשתמש בהם לנרות שבת.

אופן ב' - כשאין לחבירו נרות חנוכה כלל:

אם לחבירו אין נרות חנוכה כלל. במקרה כזה, מוטב שייתן לחבירו את נרות ההידור שלו, כדי שיזכה בהדלקה בסיסית של נר אחד, מאשר שהוא יהדר במצווה ויהא 'מוסיף והולך' וחבירו לא יקיים את המצווה כלל (משנה ברורה סימן תרע"א, סק"ו).

מדוע כיבה הרה"ק מצאנז את הנ"ח לאחר חצי שעה?

בספר 'עבודת הצדיקים' (חנוכה, ערך 'משכון לצדקה') מובא סיפור נפלא: פעם אחת, לאחר שהדליק הרה"ק בעל **'דברי חיים' מצאנז זיע"א** נרות חנוכה, הוא שאל מדי כמה רגעים האם כבר עברה מחצית השעה. הוא חזר ושאל כך פעמים רבות, עד שהשיבו לו שאכן עברה חצי שעה מאז שהדליק. באותו רגע, כיבה ה'דברי חיים' את הנרות, לקח את המנורה ומשכן אותה עבור **'צורכי צדקה'. [והחידוש בסיפור זה:** אף שישנם פוסקים האוסרים לכבות את הנרות גם לאחר חצי שעה מההדלקה - מתוך הנחה שמן הסתם כל השמן הוקצה למצוותו - הרי שה'דברי חיים' סמך על שיטת השולחן ערוך שמתיר זאת. **ואולי יש לומר שעשה תנאי מראש שאינו מקצה את השמן אלא ל'שיעור הדלקה' בלבד,** שאז מותר לכבותו לפי כל השיטות (עיין שו"ע ומשנה ברורה סימן תרע"ב סעיף ב'). **ובספר 'פסקי תשובות' (שם, הערה 33) מביא דבר פלא:** מרן ה'חזון איש' והגרי"י פישר זצ"ל נהגו גם הם לכבות את נרות החנוכה בכל לילה לאחר חצי שעה, למעט בליל שמיני - "זאת חנוכה"].

מדוע הכניס הגר"י סלנטר חתול לביתו ביום הכיפורים?

מעשה בגאון רבי ישראל סלנטר זצ"ל, שבערב יום הכיפורים יצא לרחובה של עיר לחפש חתול. משמצא אחד כזה, הביא לו מאכל ודאג להכניסו לביתו כדי שישהה בביתו במשך כל יום הכיפורים. **התלמידים התפלאו מאוד על המעשה,** שהרי חתול הוא בעל חיים טמא. כידוע, כשמוליכים ילד בן שלוש ל'חלאקה' (או ל'חיידר' בפעם הראשונה), נוהגים לעטוף את ראשו בטלית כדי שלא יראה בעל חיים טמא כדוגמת חתול. אם כן, תמהו התלמידים, כיצד ייתכן שרבם הגדול מכניס בעל חיים כזה לתוך ביתו, ועוד ביום הקדוש ביותר בשנה?!

השיב להם הגאון רבי ישראל: "נמצאים בביתי כמה ספרים ששאלתי מאחרים, ולדאבוני ישנם גם עכברים המסתובבים בבית, הידועים בחיבתם לכרסם דפי ספרים. בכל ימות השנה, כאשר אני או בני משפחתי נמצאים כאן, יש מי שישמור על הספרים. אך ביום הכיפורים, כשכולנו שוהים בבית הכנסת והבית נותר ריק, הייתי מוכרח להכניס חתול הביתה שירתיע את העכברים, וזאת כדי שהספרים השאולים חלילה לא יינזקו".

המוסר השכל שנלמד מסיפור זה

ביום הכיפורים אדם מנותק מהעולם ודומה למלאך, וקל מאוד לשכוח מחובות ארציות. גדולתו של הגר"י סלנטר הייתה, שאפילו בשיא ההתעלות הרוחנית של היום הקדוש בשנה, הוא לא הסיח דעתו לשנייה מאחריות פשוטה לממון הזולת - ואף ויתר על אווירת הטהרה והכניס חיה טמאה לביתו, רק כדי שלא יינזק ספר של יהודי אחר!

מדוע הזדעזע החזו"א מהבחור שרצה 'להדר' באופן אמירת דברים שבקדושה

הגאון רבי יעקב גלינסקי זצ"ל סיפר: מעשה בבחור שנולד להורים חילוניים וזכה לחזור בתשובה. **פעם אחת בא לשאול את מרן ה'חזון איש' זצ"ל כיצד עליו לנהוג בשבת כשהוא חוזר לביתו:** הוא רוצה לערוך קידוש, אך אמו עומדת שם בשיער מגולה, והרי אסור לומר דברים שבקדושה מול שיער מגולה של אשה. **השיב לו החזון איש:** המשנה ברורה (סימן ע"ה, סק"ה) פוסק שבאופן כזה - יעצום את עיניו. **הוסיף הבחור ושאל:** האם לא עדיף שאהדר במצווה, ואסובב את ראשי לחלוטין לצד השני, הרחק מהמקום שבו אמי עומדת? **הזדעזע החזון איש,** הגיב בתקיפות ואמר לו: **"איך אתה רוצה להדר על חשבון אמך ולבייש אותה?! זה דבר נורא, ואסור לך לעשות כן!"**